

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Теодора Димитрова, д.м.

Р-л Катедра Хигиена и епидемиология,

Факултет по обществено здравеопазване

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна,

член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-234/26.07.2019г. на Ректора на
Медицински университет - Варна

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност *“Доцент”* в област на висшето образование *„7. Здравеопазване и спорт“*, професионално направление *„7.4. Обществено здраве“*, по научна специалност *„Медицина на бедствените ситуации”* за нуждите на Факултет *„Обществено здравеопазване“*, Катедра *„Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“* на Медицински университет - Варна, публикуван в ДВ бр.43 от 31.05.2019г.

В обявения конкурс участва един кандидат – гл. ас. **Николина Радкова Радева**

Кандидатът е представил прецизно всички необходими документи за участие в конкурса, съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

Със заповед № Р-109-234/26.07.2019г. на Ректора на Медицински университет – Варна съм определена да изготвя становище.

Кратки данни за кариерното развитие на кандидата

Николина Радева придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност *„Здравен мениджмънт“* в Медицински университет – Варна през 2012 г. През 2016 г. се записва в специалност *„Медицинска информатика и здравен мениджмънт”*. През 2018 г. кандидатката успешно защитава дисертационен труд към Медицински университет – София в докторската програма по специалност *„Медицина на бедствените ситуации“* на тема *”Превенция на стреса като значим проблем за групи в риск при бедствени ситуации“* и придобива образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност *„Медицина на бедствените ситуации“*.

Трудовият си стаж в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна започва през 2012 г. в отдел Международни проекти и програми, където работи като Експерт международни проекти и програми до 2015 г. Академичната си кариера стартира през 2015 г. като асистент по Медицина на бедствените ситуации към Катедра *“Хигиена, епидемиология и МБС“*, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, където в последствие спечелва конкурс за академичните длъжности *„главен асистент“* (2018 г.). През 2019 г. е назначена за координатор на Университетски център по морско здравеопазване към Факултета по обществено здравеопазване, чиято дейност координира и сега.

Кандидатката провежда квалификационни курсове за продължаващо обучение и взема участие в обучителни семинари, както в страната, така и в европейски университети и образователни центрове в Будапеща, Унгария; Самсун, Турция; Милано, Италия; Брюксел, Белгия; Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способностите на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия; Националното военноморско учение „БРИЗ“ и др. Основните насоки на нейното следдипломно обучение и квалификация са в областта на

медицина на бедствените ситуации; мениджмънт, планиране и организация на защитата на населението при бедствени ситуации; подготовка при терористична атака и антитероризъм и др.

Гл. ас. Радева е член на научни и професионални организации, сред които Българското научно дружество по общественото здраве; Френското дружество по медицина на катастрофите; Съюза на учените в България и Дружество на инвалидите – гр. Варна.

Гл. ас. Радева използва в професионалната си и научноизследователска дейност английски, френски, руски и немски езици.

Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Приложените за участие в конкурса публикации и справки доказват висока научна продуктивност на кандидатката. За участие в настоящия конкурс са приложени общо 28 публикации - плод на цялостната ѝ научно-изследователска дейност, разпределени по видове както следва:

- Дисертационен труд, представен с автореферат – 1 брой;
- Монографичен/хабилитационен труд – 1 брой;
- Монографии – общо 1 брой;
- Пълнотекстови научни публикации – общо 25 броя, от които:
 - ✓ 15 - в периодични научни списания (4 от които в международни);
 - ✓ 10 - в сборници с доклади (1 от които в международни);
- Учебници и учебни помагала – общо 2 броя, 1 от които на английски език.

Посочени са и 18 заглавия на непубликувани доклади от участия в научни конгреси и конференции.

Всички публикации са коректно описани, а публикациите след придобиване на академичната длъжност “главен асистент” са приложени в пълен обем към материалите за конкурса.

Научните изследвания покриват научна проблематика, насочена към широк кръг високо актуални и значими проблеми в областта на научната специалност на обявения конкурс. Основните тематични насоки в научноизследователската дейност и в научните приноси на гл. ас. Радева могат да бъдат обособени в следните направления:

- Медицина на бедствените ситуации,
- Медицинско осигуряване при бедствени ситуации,
- Готовност за бедствия и аварии,
- Подготовка при терористична атака и антитероризъм,
- Медицинско осигуряване при бедствия и кризи с голям брой пострадали,
- Вариа.

Трудовете на кандидатката са публикувани в разнообразни научни издания в чужбина и у нас, като: *Journal of IMAV - Annual Proceedings*; *Обща медицина*; *Социална медицина*; *Известия на съюза на учените*; *Сърдечно-съдови заболявания*; *Медицински преглед*; *Авиационна, морска и космическа медицина*; *Варненски медицински форум*; *Trakia Journal of Sciences*; *Scripta Scientifica Medica*; *Toxicological problems* и други.

Научните приноси са с оригинален и потвърдителен характер, от теоретично и практико-приложно значение за региона и страната.

Специално внимание в учебниците и учебните помагала, е отделено на терминологичния речник и актуалните аспекти на защитата на населението при бедствени ситуации (монография)

Изследванията, свързани с медико географска характеристика и последици от различни бедствени ситуации, характерни за Варненски черноморски район, заемат съществено място в представените научни трудове. **Направени са задълбочени проучвания на наводненията, пожарите, свлачищата, земетресенията и др. бедствени ситуации.** Резултатите са от значение за съвременната ефективна организация на медицинското осигуряване при бедствени ситуации във Варненски черноморски район. Анализирани са рисковете от замърсяване на морските води.

Проучванията, свързани с организация на защитата на населението при катастрофи, включват анализ на организационната структура и управление на дейността по защита на населението при бедствия у нас. Систематизирана е организацията на медицинските мерки при катастрофи; идентифицирани са трудностите и проблемите пред здравната система при бедствени ситуации и са предложени начини за тяхното преодоляване. От съществено практическо значение са актуализацията на мерките при съвременните етапи в организацията на медицинската помощ и разработените задачи и дейности при масови бедствия, на базата на съпоставка с опита на други държави.

Научните трудове върху **възможни аварии и екокатастрофи, характерни за Варненски черноморски район:** химическите / промишлени аварии, предизвикващи здравни и екологични проблеми, са много актуални за характеристиките на Варненски регион. Оценен е потенциалният антропогенен риск от масови отравяния на населението на територията на Варна след замърсяване на води и почва с промишлени отпадъци, както и рискът за здравето на населението. Проучванията за Варненска област показват като потенциално опасни 17 фирми и дружества, разположени основно в община Варна и Девня. Основни отровни вещества са хлор и хлорни съединения, дихлоретан, трихлоретан, калцинирана сода, азотни и фосфорни торове и други.

Представените трудове от направление „Психологични проблеми / стрес при бедствени ситуации“ изследват нивата, основните причини и соматичните, психо-социални и поведенчески ефекти на стрес сред студенти по медицина и възрастни хора. Водещо място сред причините за значим стрес заемат преживени бедствени ситуации.

Научните изследвания от направление „**Мениджмънт, планиране и организация на защитата на населението при бедствени ситуации**“ включват анкетни проучвания, оценяващи информираността и познанията на студентите на МУ – Варна за екологичните катастрофи, последиците от антропогенни действия (включително биологично оръжие); проучване на информираността и подготовката на населението от Варненски район за защита при екокатастрофи; ролята на фармацевтите при промишлени аварии и биотероризъм. Специален акцент в тази група проучвания заема изследването на информираността, здравните знания и подготовката на хората с увреждания за защита при възникване на бедствена ситуация.

Приемам научните приноси, посочени в справката на кандидата. Те са ограничени по тематични направления и добре обосновани в приложените научни трудове и документи.

Като обобщаваща характеристика на научните трудове подчертавам широкия обхват, актуалността на разглежданата тематика, оригиналния характер, както потенциала за практическа приложимост на резултатите, на регионално и национално ниво.

Представени са доказателства за качество на публикациите и отражението им в българската научна литература. Справката съдържа общо 9 положителни цитирания от български автори, което е показателно за актуалността на разглежданата тематика и разпознаваемостта на кандидата от българската научна общност. Не е представена справка за цитирания от чужди автори и статии на кандидатката, публикувани в списание с Импакт фактор.

Гл. ас Николина Радева взема активно участие в национални и международни научни форуми и в областта на обявения конкурс, включително и като организатор и лектор на научни събития.

Проектна дейност – участие като експерт и координатор в 9 изследователски проекта:

- „Работен пакет 7 „Устойчивост“, Програма „Здраве“ на ЕС, Проект на ЕК „Общи действия за планиране и прогнозиране на човешките ресурси в здравеопазването“ (EU Joint Action on Health workforce planning and forecasting - EUNWforce)
- Проект BG051PO001-3.1.09- GO 13 „Създаване на съвременна система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна”, ОП „Развитие на човешките ресурси”
- проект BG051P0001-3.3.07-0002 „Студентски практики”, ОП „Развитие на човешките ресурси”
- проект „Европейска нощ на учените 2014“, Програма „Хоризонт 2020“
- проект BG051PO001-3.1.08-0040 „Усъвършенстване на системите за управление в Медицински университет – Варна“, ОП „Развитие на човешките ресурси“
- проект „Правото на работа, право на достоен живот“ към Община Варна, Дружество на инвалидите - Варна
- проект „Бедствията - трудно преодолима дискриминация за инвалидите“ към Община Варна. Дружество на инвалидите - Варна
- проект „Безотказна помощ на инвалидите“ към Община Варна. Дружество на инвалидите - Варна
- проект „Информираността - средство за застъпничество, защита и право на свободен избор“ към Община Варна. Дружество на инвалидите - Варна.

Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Гл. ас. Николина Радева е търсен преподавател с комуникативни умения в областта на обявения конкурс в Медицински университет – Варна. Годишната ѝ учебна натовареност, варираща между 297 и 404 часа, отговаря на приетия в Университета норматив за преподавателска заетост.

Кандидатката участва активно в преподаването на студенти от различни специалности с ОКС „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“, като води лекционни курсове по дисциплините: „Медицина на бедствените ситуации“, „Медицинско осигуряване при бедствени ситуации“; „Готовност за бедствия и аварии“; „Екология и екологични катастрофи“; „Подготовка при терористична атака и антитероризъм“; „Долекарска помощ и последователност на действията при бедствени ситуации“; „Медицинско осигуряване при бедствия и кризи с голям брой пострадали“ и други.

Кандидатката е автор на 2 учебника и учебни помагала за студенти, специализанти и докторанти, едно от които е издадено на английски език.

Участва в разработката и актуализацията на учебни планове и програми на различни специалности към Факултетите по обществено здравеопазване, Медицина, Дентална медицина, Фармация и Медицинския колеж на МУ – Варна.

Заклучение

Кандидатът за участие в настоящия конкурс покрива напълно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна за заемане

на академичната длъжност „Доцент“. Предоставена е актуална и оригинална, достатъчна по обем научна продукция с широк тематичен обхват и значим теоретичен и практически принос.

Цялостната оценка на професионалното развитие, учебно-преподавателската активност, научните изяви и принос, изградения авторитет, организационния и експертен опит на кандидата ми дават основание да дам положително становище и да предложа на членовете на Научното жури да изберат гл. ас. Николина Радева, доктор за академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, по научната специалност „Медицина на бедствените ситуации“, за нуждите на Катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“ към Факултета по обществено здравеопазване на Медицински университет - Варна.

Гр. Варна
30.08.2019 г.

.....
проф д-р Теодора Димитрова, дм